

Over jongens en mannen

meulenhoff.nl

Richard V. Reeves

Over jongens en mannen

Waarom de moderne man het moeilijk heeft, waarom dit
ertoe doet en wat we eraan kunnen doen

Vertaald door Frans Reusink

MEULENHOF

ISBN 978-90-896-8343-4
ISBN 978-94-023-2619-2 (e-book)
NUR 320

Oorspronkelijke titel: *Of Boys and Men*
Omslagbeeld en -ontwerp: © Pinta Grafische Producties
Auteursfoto: © the Brookings Institute
Zetwerk: Mat-Zet bv, Weesp

© 2022 Richard V. Reeves
© 2025 Nederlandse vertaling Frans Reusink en Meulenhoff Boekeryj bv,
Amsterdam

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Voor George, Bryce en Cameron

Inhoud

Voorwoord: *Van bezorgde vader tot bezorgde expert* 9

DEEL I DE MANNELIJKE MALAISE

- 1 De meisjes zijn de baas 19
Jongens hebben een leerachterstand
- 2 Zware tijden voor de werkende man 40
Mannen verliezen terrein op de arbeidsmarkt
- 3 Vaders in verwarring 58
Vaders zijn hun traditionele rol in het gezin kwijt

DEEL II DUBBEL IN HET NADEEL

- 4 De bril van Dwight 77
Zwarte jongens en mannen ondervinden acute problemen
- 5 Klassenplafond 97
Arme jongens en mannen hebben het zwaar
- 6 Non-responders 115
Beleidsmaatregelen helpen jongens en mannen niet

DEEL III BIOLOGIE EN CULTUUR

- 7 Hoe een man een man wordt 131
Aanleg en opvoeding zijn beide van belang

DEEL IV POLITIEKE PATSTELLING

- 8 Linkse verblinding 157
Politiek links verkeert in de ontkenningfase
- 9 Rood aangelopen 173
Politiek rechts wil de klok terugdraaien

DEEL V WAT MOET ER GEBEUREN?

- 10 Laat de jongens later naar school gaan 193
Jongens hebben behoefte aan een extra schooljaar
- 11 Het herstelplan voor mannen 217
Mannen klaarstomen voor de beroepen van de toekomst
- 12 Nieuwe vaders 240
Het vaderschap als onafhankelijk sociaal instituut
- Nawoord* 263
Dankbetuiging 267
Noten 269
Register 327

Voorwoord

Van bezorgde vader tot bezorgde expert

Al 25 jaar ben ik bezorgd over jongens en mannen. Het opvoeden van drie jongens, nu volwassen mannen, brengt dat met zich mee. George, Bryce, Cameron: ik hou onmetelijk veel van jullie. Dat is de reden waarom ik nu en dan bezorgd over jullie ben, ook nu nog. Maar die bezorgdheid heeft zich uitgestrekt tot in mijn dagelijkse werk. Ik ben werkzaam als wetenschapper op de Brookings Institution, waarbij ik me vooral bezighoud met kansengelijkheid, of het gebrek daaraan. Tot nu toe heb ik me voornamelijk geconcentreerd op de verschillen in sociale klasse en ras. Maar ik maak me steeds meer zorgen om genderverschillen, en misschien niet op de manier die je zou verwachten. Het is me duidelijk geworden dat er steeds meer jongens en mannen zijn die het moeilijk hebben op school, op hun werk en in hun gezin. Eerder maakte ik me zorgen om drie jongens en jonge kerels. Maar nu ben ik bezorgd om miljoenen jongens en mannen.

Toch heb ik gearzeld om dit boek te schrijven. Er waren talloze mensen die me op het hart hebben gedrukt het niet te doen. In het huidige politieke klimaat wordt het aandacht vragen voor de problemen van jongens en mannen beschouwd als een gewaagde onderne-

ming. Een van mijn vrienden is columnist voor een krant en hij zei: 'Ik houd me zo weinig mogelijk bezig met dat soort onderwerpen, voor zover mogelijk. Het levert alleen maar ellende op.' Sommigen beweren dat het een afleiding is van de problemen die meisjes en vrouwen nog steeds ondervinden. Ik vind dat een verkeerde voorstelling van zaken. Als iemand die zich sterk maakt voor gendergelijkheid denk ik veel na over de manier waarop de inkomensverschillen tussen mannen en vrouwen ongedaan kunnen worden gemaakt. (Voor elke 100 dollar die in de Verenigde Staten door mannen wordt verdiend, krijgen vrouwen 82 dollar.)¹ Zoals ik later zal aangeven ben ik ervan overtuigd dat een van de oplossingen daarvoor bestaat in een gelijkere verdeling van de zorg voor de kinderen, wat kan worden gestimuleerd door een ruimhartig betaald verlof voor zowel moeders als vaders. Maar ik maak me evenveel zorgen over de verschillen in het behalen van een universitaire graad, maar dan de andere kant op: dat is een van de symptomen van een belangrijk en steeds groter verschil tussen de seksen in het onderwijs. (Vergeleken met elke 100 bachelordiploma's die zijn uitgereikt aan vrouwen zijn er 74 uitgereikt aan mannen.)² In dit geval pleit ik voor een eenvoudige maar radicale ingreep: laat jongens een jaar later met school beginnen dan meisjes.

Anders gezegd: vernieuw de banenmarkt zodat die eerlijker wordt voor vrouwen en hervorm het schoolsysteem zodat dat eerlijker wordt voor jongens.

We kunnen tegelijkertijd twee verschillende overtuigingen koesteren. We kunnen ons inzetten voor vrouwenrechten en tegelijk begaan zijn met kwetsbare jongens en mannen.

Ik ben natuurlijk niet de eerste die schrijft over jongens en mannen. Ik treed in de voetsporen van onder meer Hanna Rosin (*The End of Men*), Andrew Yarrow (*Man Out*), Kay Hymowitz (*Manning Up*), Philip Zimbardo en Nikita Coulombe (*Man, Interrupted*) en Warren Farrell en John Gray (*The Boy Crisis*). Waarom dan dit

boek, en waarom nu? Ik wilde dat ik kon zeggen dat daar een enkele simpele reden voor was. Maar er zijn wel zes belangrijke redenen.

Ten eerste is de situatie ernstiger dan ik aanvankelijk dacht. Ik had wel wat berichten gelezen over jongens die het moeilijk hebben op school en op de universiteit, over mannen die terrein verliezen op de arbeidsmarkt en over vaders die het contact met hun kinderen dreigen te verliezen. Ik had de indruk dat die berichten hier en daar wat overdreven waren. Maar hoe meer ik me erin verdiepte, des te somberder werd het beeld dat ik kreeg. Het genderverschil bij toegekende universitaire diploma's is nu groter dan aan het begin van de jaren zeventig, maar dan in de tegenovergestelde richting.³ De lonen van veel mannen zijn vandaag de dag lager dan in 1979, maar vrouweninkomens zijn over de hele linie gestegen.⁴ Een op de vijf vaders woont niet bij zijn kinderen.⁵ Bijna drie van de vier 'wanhoopsdoden' betreft mannen, veroorzaakt door zelfmoord of een overdosis.⁶

Ten tweede zijn veel van de jongens en mannen die het moeilijk hebben degenen die ook in de vuurlinie liggen op andere terreinen waar ongelijkheid voorkomt, zoals klasse en ras. De jongens en mannen over wie ik me het meest zorgen maak zijn degenen die op de lagere treden van de economische en sociale ladder staan. De meeste mannen maken geen deel uit van de elite en er zijn nog minder jongens die voorbestemd zijn hun plaats in te nemen. In 1979 verdiende een gemiddelde Amerikaanse man die zijn opleiding had voltooid met een middelbareschooldiploma omgerekend naar nu 1017 dollar. Vandaag de dag is dat met 881 dollar 14 procent lager.⁷ In *The Economist* werd daarover opgemerkt: 'Dat er op de hoogste treden alleen maar mannen staan is een schrale troost voor de mannen die onderaan staan.'⁸ Met de mannen aan de top gaat het nog steeds uitstekend, maar dat geldt niet voor mannen in het algemeen. Zeker niet als het zwarte mannen betreft: 'Als je een arme, zwarte man bent [...] word je dag in dag uit geconfronteerd met een diepgeworteld racisme dat zich in elk sociaal instituut voordoet,' schrijft

mijn collega Camille Busette.⁹ ‘Er is geen andere demografische groep die het zo slecht is vergaan, en zo hardnekkig en langdurig.’ Zwarte mannen worden niet alleen geconfronteerd met institutioneel racisme maar ook met genderracisme, waaronder discriminatie op de arbeidsmarkt en binnen het strafrechtstelsel.¹⁰

Ten derde werd het voor mij duidelijk dat de problemen die jongens en mannen ervaren structureel van aard zijn, en niet persoonlijk. Toch worden ze zelden op die manier gezien. Het probleem mét mannen wordt veelal beschouwd als een probleem ván mannen. Het zijn de mannen die beter gemaakt moeten worden, en dan één man of jongen per keer. Die individualistische benadering is verkeerd. Jongens lopen achter op school en op de universiteit omdat het onderwijsstelsel is georganiseerd op een manier die voor hen nadelig is. Mannen ondervinden moeilijkheden op de arbeidsmarkt vanwege een economische verschuiving die zich afkeert van de traditioneel mannelijke beroepen. En vaders zijn in verwarring omdat de culturele rol van kostwinner in het gezin is uitgehold. De mannelijke malaise is niet het gevolg van een massale psychologische ineenstorting, maar van fundamentele structurele problemen.

‘Hoe meer ik nadenk over alles wat mannen zijn kwijtgeraakt: een waardige rol in het openbare leven, een manier om op een fatsoenlijke en degelijke manier aan de kost te komen, erkenning van hun rol in het gezinsleven, een respectvolle behandeling in de samenleving,’ schreef de feministische auteur Susan Faludi in haar in 1999 gepubliceerde boek *Stiffed*, ‘hoe duidelijker ik beseft dat mannen aan het eind van de twintigste eeuw een positie hebben ingenomen die opvallend veel gelijkenis vertoont met die van vrouwen halverwege die eeuw.’¹¹

Ten vierde moest ik tot mijn ontzetting vaststellen dat jongens en mannen geen baat hebben bij veel sociale beleidsconcepten, waaronder een aantal luid bejubelde bepalingen. De maatregel die me als eerste opviel was een gratis universiteitsprogramma in Kalamazoo,

in de staat Michigan. Volgens de evaluatiecommissie 'hebben vrouwen enorme vooruitgang geboekt' wat betreft het voltooiën van hun universitaire studie (een toename van bijna 50 procent), 'terwijl mannen er geen enkel voordeel van lijken te ondervinden'.¹² Dat is een verbijsterende uitkomst. Dat de universiteit helemaal gratis was had geen enkel effect op mannen. Er blijken tientallen programma's te zijn waar meisjes en vrouwen van profiteren, maar jongens en mannen niet, zoals een begeleidingsprogramma voor studenten in Fort Worth, in de staat Texas, een schoolkeuzeprogramma in Charlotte, in de staat North Carolina, en inkomensondersteuning voor laagbetaalden in New York City. Dat deze pogingen om jongens of mannen te helpen opvallend vaak mislukken wordt veelal gemaskeerd door een positief gemiddeld resultaat, dat wordt bereikt door het positieve effect van de maatregelen op meisjes of vrouwen. Op zichzelf beschouwd zou je dit verschil tussen de seksen kunnen zien als de eigenaardigheid van een bepaald initiatief. Maar het patroon herhaalt zich. Veel mannen en jongens hebben het niet alleen moeilijk, het is daarnaast minder waarschijnlijk dat ze steun ondervinden van beleidsmaatregelen.

Ten vijfde bestaat er een politieke patstelling over sekse- en genderkwesties. Beide zijden hebben zich vastgeklampt aan een ideologisch standpunt, wat werkelijke verandering in de weg staat. Het progressieve kamp weigert te aanvaarden dat belangrijke genderongelijkheden beide seksen kunnen treffen en duiden mannelijke problemen al snel aan als symptomen van 'toxische mannelijkheid'. Conservatieven lijken gevoeliger te zijn voor de moeilijkheden die jongens en mannen ondervinden, maar hoogstens als rechtvaardiging voor het terugdraaien van de klok en het herstellen van de traditionele genderrollen. Links zegt tegen mannen: 'Probeer iets meer op je zus te lijken.' Rechts zegt: 'Probeer iets meer op je vader te lijken.' Geen van beide oproepen is bruikbaar. Wat we nodig hebben is een positieve kijk op mannelijkheid die verenigbaar is met gender-

gelijkheid. Ik heb me altijd verre gehouden van de cultuuroorlogen en hoop dat mijn beoordeling van de situatie waarin jongens en mannen verkeren op brede steun kan rekenen.

Ten zesde voel ik me als beleidsdeskundige voldoende onderlegd om een aantal positieve ideeën naar voren te brengen om deze problemen het hoofd te bieden, in plaats van ze alleen maar te betreurden. Er is genoeg handenwringend toegekeken. Bij elk van de drie terreinen (onderwijs, werk en gezin) bied ik een aantal praktische, op bewijs gebaseerde oplossingen die de jongens en mannen die de meeste problemen ondervinden ten dienste kunnen staan. (Het is misschien van belang om op voorhand duidelijk te maken dat ik mijn aandacht richt op de problemen die cisgender heteroseksuele mannen ondervinden, die 95 procent van de mannen uitmaken.)¹³

In deel 1 toon ik aan dat er sprake is van mannelijke malaise en laat ik zien dat er veel jongens en mannen zijn die het moeilijk hebben op school en op de universiteit (hoofdstuk 1), op de arbeidsmarkt (hoofdstuk 2) en in het gezinsleven (hoofdstuk 3). In deel 2 leg ik het accent op het dubbele nadeel dat zwarte jongens en mannen ondervinden, die te lijden hebben onder genderracisme (hoofdstuk 4), en ik vraag aandacht voor jongens en mannen aan de onderkant van de economische ladder (hoofdstuk 5). Daarnaast laat ik zien dat er steeds meer bewijs is dat veel beleidsmaatregelen niet de gewenste resultaten opleveren voor jongens en mannen (hoofdstuk 6). In deel 3 behandel ik de kwestie van de sekseverschillen en breng ik naar voren dat zowel aanleg als opvoeding een rol spelen (hoofdstuk 7).

In deel 4 beschrijf ik de politieke patstelling waarin we ons bevinden: ik laat zien dat politici de problemen eerder vergroten dan dat ze die aanpakken. Progressief links schuift gerechtvaardigde zorgen over jongens en mannen terzijde en beschouwt mannelijkheid als iets problematisch (hoofdstuk 8). Populistisch rechts voorziet de mannelijke ontreding van munitie en biedt valse beloften (hoofd-

stuk 9). Voor degenen die partij kiezen is er sprake van een oorlog tegen vrouwen dan wel van een oorlog tegen mannen. Ten slotte bied ik in deel 5 een aantal oplossingen. Ik doe met name suggesties voor een manvriendelijk onderwijssysteem (hoofdstuk 10), voor het stimuleren dat mannen banen krijgen in groeiende bedrijfstakken als de zorg (*Health*), het onderwijs (*Education*), administratieve beroepen (*Administration*) en taalgerelateerde beroepen (*Literacy*), ofwel HEAL (hoofdstuk 11) en ten slotte voor het waarderen van het vaderschap als een onafhankelijk sociaal instituut (hoofdstuk 12).

‘Een man zou nooit op het idee komen,’ schreef Simone de Beauvoir, ‘om een boek te schrijven over de bijzondere situatie waarin de man verkeert.’¹⁴ Maar dat was in 1949. Nu vereist de bijzondere situatie van de man dringende aandacht. We moeten mannen helpen zich aan te passen aan de ingrijpende veranderingen die zich de laatste decennia hebben voltrokken zonder hun te vragen geen man meer te zijn. We hebben behoefte aan een prosociale mannelijkheid voor een postfeministische wereld.¹⁵ En dat moet snel gebeuren ook.

DEEL I

DE MANNELIJKE MALAISE

DE MEISJES ZIJN DE BAAS

Jongens hebben een leerachterstand

Carol Frances, de voormalige hoofdeconoom van de American Council on Education (onderwijsraad), omschrijft het als een ‘spectaculaire toename’ en een ‘fenomenaal succes’.¹ Stephan Vincent-Lancrin, hoofdanalist bij de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), zegt dat het ‘verbazingwekkend [...] is: mensen kunnen het niet geloven’.² Voor Hanna Rosin, auteur van *The End of Men*, is het ‘de vreemdste en ingrijpendste verandering in het land, vooral ook omdat die zich vrijwel overal in de wereld op vrijwel dezelfde manier voltrekt’.³

Frances, Vincent-Lancrin en Rosin hebben het over de genderverschillen in het onderwijs. In de loop van slechts een aantal decennia hebben meisjes en vrouwen de achterstand op de jongens en mannen in het klaslokaal niet alleen weggewerkt, maar ze zijn ze zelfs voorbijgestreefd. In 1972 voerde de Amerikaanse regering de historische Title IX-wet in ter bevordering van gendergelijkheid in het hoger onderwijs. In die tijd bestond er een verschil van 13 procentpunten in het aandeel bachelordiploma’s dat in vergelijking met vrouwen door mannen werd behaald.⁴ In 1982 was die kloof overbrugd. In 2019 bedroeg het genderverschil in bachelordiploma’s

15 procentpunten, een bredere kloof dan in 1972, maar ditmaal ten gunste van vrouwen.⁵

De achterblijvende schoolresultaten van jongens, vooral van zwarte jongens en jongens uit arme gezinnen, heeft een zeer kwalijke invloed op hun vooruitzichten op een baan en opwaartse economische mobiliteit. Het terugdringen van deze ongelijkheid zal niet gemakkelijk zijn gezien de huidige tendensen, waarvan er vele zijn verslechterd tijdens de pandemie. Zo was de daling van het aantal mannen dat zich in 2020 in de Verenigde Staten inschreef voor de universiteit zevenmaal zo groot als die van het aantal vrouwen.⁶ Mannen ondervinden ook meer problemen met online-studie, en aangezien de mate waarin er een onderwijsachterstand optreedt vaak pas in de maanden en jaren daarop aan het licht komt, lijkt het vrijwel zeker dat die voor jongens en mannen groter zal zijn.⁷

De eerste opgave is om beleidsmakers ervan te overtuigen dat het nu de jongens zijn die in het onderwijs een achterstand hebben opgelopen. Sommige mensen beweren dat het voorbarig is om je zorgen te maken over de genderverschillen in het onderwijs omdat vrouwen wat betreft de loonkloof nog steeds in het nadeel zijn. In hoofdstuk 2 zal ik meer vertellen over de loonkloof. Voor nu volstaat het op te merken dat de arbeidsmarkt nog steeds is gestructureerd ten gunste van werknemers zonder belangrijke zorgtaak voor kinderen, en dat zijn meestal mannen. Maar tegelijk is het onderwijssysteem gestructureerd ten gunste van meisjes en vrouwen, om redenen die ik in dit hoofdstuk uiteen zal zetten. We hebben dus te maken met een onderwijssysteem dat vrouwen bevoorrecht en een arbeidsmarkt die mannen bevoorrecht. Maar je moet kwaad niet met kwaad bestrijden. We zullen beide kwesties moeten oplossen. Ongelijkheden zijn van belang, wie er ook in het voor- of nadeel is. Daarnaast is het belangrijk vast te stellen dat vrouwen hun achterstand op de arbeidsmarkt aan het inlopen zijn, maar dat jongens en

mannen steeds verder achterop raken in het onderwijs. De ene kloof wordt nauwer, de andere breder.

Eerst beschrijf ik de genderverschillen in het kleuter-, basis- en middelbaar onderwijs en geef vervolgens aan wat volgens mij de hoofdoorzaak is: de zeer verschillende tempo's waarin jongens en meisjes volwassen worden, met name in de adolescentie. Daarna bespreek ik een aantal daaruit voortvloeiende ongelijkheden in het hoger onderwijs. Mijn belangrijkste boodschap hierbij is dat er, over de gehele wereld, in elk stadium grote genderverschillen bestaan, waarvan er vele nog steeds groter worden. Maar beleidsmakers zijn als konijnen die in de koplampen kijken: ze moeten er nog steeds een antwoord op formuleren.

MEISJES HALEN HOGERE CIJFERS

Wat weet u over Finland? Dat dit het gelukkigste land ter wereld is? Dat klopt.⁸ Dat het schoolsysteem voortreffelijk is? Dat klopt maar ten dele. Finland staat inderdaad altijd boven aan of bijna boven aan de internationale ranglijst van onderwijsresultaten, maar dat is te danken aan de meisjes. Eens in de drie jaar voert de OESO een onderzoek uit naar de prestaties op het gebied van taal, wiskunde en natuurwetenschappen onder vijftienjarigen. Dat wordt het PISA-onderzoek genoemd (Programme for International Student Assessment) en daar is veel aandacht voor van beleidsmakers. Finland is een geschikte plek om te kijken naar genderverschillen in het onderwijs omdat het land zo goed presteert (je zou zelfs kunnen zeggen dat andere landen telkens weer overvallen worden door een vlaag van jaloezie op Finland zodra de PISA-resultaten worden gepubliceerd). Maar hoewel Finse leerlingen bij het PISA-onderzoek over de gehele linie uitzonderlijk goed scoren wat betreft de prestaties, is er een aanzienlijke genderkloof: 20 procent van de Finse meisjes scoort bij de taaltest op het hoogste niveau, en bij de jongens is dat slechts

9 procent.⁹ Onder degenen met de slechtste resultaten bij het taalonderzoek is die genderkloof precies andersom: 20 procent van de jongens tegen 7 procent van de meisjes. Bij de meeste onderzoeken presteren Finse meisjes ook beter bij natuurwetenschappen en wiskunde. Het komt erop neer dat de internationaal geprezen onderwijsprestaties in Finland volledig verklaard kunnen worden op grond van de prestaties van Finse meisjes. (Bij het PISA-taalonderzoek presteren Amerikaanse jongens feitelijk even goed als Finse jongens.)

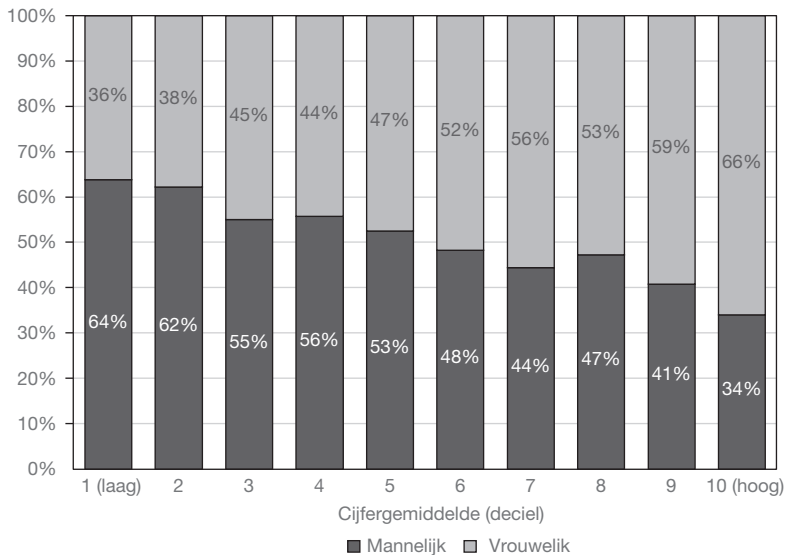
Dit heeft misschien wel gevolgen voor de onderwijshervormers die naar Finland gaan om zich het succes van dat land eigen te maken, maar het is vooral ook een zeer overtuigend voorbeeld van een internationale tendens. Op basis- en middelbare scholen in de hele wereld laten de meisjes de jongens hun hielen zien. Meisjes lopen in OESO-landen wat betreft taalvaardigheid ongeveer een jaar voor op jongens, terwijl er wat betreft wiskunde een miniem en steeds verder afnemend verschil bestaat ten gunste van jongens.¹⁰ Voor jongens is de kans 50 procent groter dan voor meisjes dat ze een onvoldoende halen voor de drie belangrijkste vakken op school: wiskunde, taalvaardigheid en natuurwetenschappen.¹¹ Zweden worstelt inmiddels met een zogenoemde *pojkkrisen* (jongenscrisis) op zijn scholen. Australië heeft een taalprogramma ontwikkeld met de naam *Boys, Blokes, Books and Bytes* (Jongens, kerels, boeken en bytes).

In de Verenigde Staten zijn meisjes al tientallen jaren de sterkere sekse. Maar nu wordt hun voorsprong nog groter, vooral wat betreft lees- en taalvaardigheid. De verschillen komen al in een vroeg stadium aan het licht. Zo zijn er 14 procent meer meisjes dan jongens die op hun vijfde 'klaar voor school' zijn, waarbij de omstandigheden van de ouders zijn meegewogen. Dat is een veel groter verschil dan dat tussen rijke en arme kinderen of zwarte en witte kinderen, of tussen kinderen die naar de kleuterschool gaan en zij die dat niet doen.¹² De kloof van 6 procentpunten in leesvaardigheid in groep 6 verbreedt zich tot een kloof van 11 procentpunten aan het

eind van de tweede klas van de middelbare school.¹³ Bij wiskunde is de kloof van 6 procentpunten in het voordeel van de jongens in groep 6 vernauwd tot een verschil van 1 procentpunt in de tweede klas van de middelbare school.¹⁴ In een studie die is gebaseerd op resultaten uit het hele land treft Sean Reardon, wetenschapper van Stanford, geen algeheel verschil aan in wiskunde van groep 5 tot de tweede klas van de middelbare school, maar wel een groot verschil in Engels.

Afbeelding 1-1 Meisjes halen hogere cijfers

Gendersamenstelling van gemiddelde cijfers op de middelbare school (decielen)

Opmerking: De afbeelding toont het totale gemiddelde op de middelbare school voor leerlingen die in 2009 eerstejaarsstudenten waren.

Bron: Amerikaans ministerie van Onderwijs, National Center for Education Statistics, High School Longitudinal Study 2009.

In vrijwel elk schooldistrict in de Verenigde Staten presteerden vrouwelijke leerlingen bij taaltoetsen Engels beter dan mannelijke,'

schrijft hij. 'In het gemiddelde district is het verschil [...] grofweg twee derde van een schooljaar, en dat verschil is groter dan de effecten van de meeste grootschalige ingrepen in het onderwijs.'¹⁵

Op de middelbare school is die vrouwelijke voorsprong bestendigd. Meisjes hebben wat betreft hun cijfergemiddelde op de middelbare school altijd een voorsprong gehad op jongens, ook vijftig jaar geleden al toen ze, gelet op de verschillen in universiteitsbezoek en carrièrevorwachtingen, vermoedelijk minder minder gestimuleerd werden dan jongens. Maar de kloof heeft zich de afgelopen decennia verbreed. De meest voorkomende cijfers voor meisjes op de middelbare school zijn nu een 9 of een 10, voor jongens zijn dat een 7 of een 8.¹⁶ Zoals te zien is op afbeelding 1-1 vormen meisjes nu twee derde van de middelbare scholieren in de bovenste 10 procent wat betreft gemiddelde cijfers, en die verhouding is omgekeerd in de onderste 10 procent.

Meisjes nemen ook veel vaker deel aan Advanced Placement- of International Baccalaureate-cursussen.¹⁷ Natuurlijk verhullen nationale tendensen de grote verschillen per regio, en daarom is het zinvol om bepaalde plaatsen onder de loep te nemen. Neem bijvoorbeeld Chicago, waar leerlingen uit de rijkste buurten veel vaker gemiddeld een 7, 8, 9 of 10 scoren in de derde klas van de middelbare school (47 procent) dan leerlingen uit de armste buurten (32 procent).¹⁸ Dat is een aanzienlijk klassenverschil, wat betekent dat er ook een aanzienlijk rassenverschil is, want Chicago is de meest gesegegreerde grote stad van het land. Maar opvallend genoeg is het verschil in aantallen jongens en meisjes die hoge cijfers krijgen hetzelfde: 47 procent tegen 32 procent. Mocht u zich afvragen of de cijfers die in de eerste klas van de middelbare school worden behaald van belang zijn: dat zijn ze, en ze hebben een belangrijke voorspellende waarde voor latere schoolresultaten. De onderzoekers van de situatie in Chicago die deze gegevens analyseerden merkten daarover op: 'Cijfers weerspiegelen meerdere factoren die door leraren worden